

PRZEDSTAWIAMY TOM..

Niniejszy tom oddajemy do rąk Czytelników w pięćdziesięciolecie Diecezji Katowickiej. W życiu diecezji jest to wydarzenie dużej wagi. Przeżywa je nie tylko — jak to przy takich okazjach bywa — spoglądając na swoje pół wieku istnienia i bilansując je, lecz patrząc w przyszłość i usiłując wykuć tej przyszłości drogi na pierwszym w jej dziejach Synodzie. Synod ten był dominantą jubileuszowego roku diecezji.

Pięćdziesięciolecie to nie mogło pozostać nie zauważone przez czasopismo, którego redaktorami są ludzie związani prawnie i uczuciowo z Diecezją. Podobnie jak cała Diecezja uznaliśmy, że wydarzenie to wymaga od nas nie jubileuszowej oprawy ani jubileuszowo-uroczystościowej treści, lecz raczej refleksji nad założeniami oraz zadaniami czasopisma i spełnianiem przez nie swej roli w Kościele lokalnym. Siedem wydanych dotychczas tomów może stanowić podstawę do pewnych ocen i wniosków. Chcielibyśmy podzielić się nimi z Czytelnikami i dlatego przedstawiamy sprawozdanie z jednej z dyskusji redakcyjnych, opracowane przez Irenę Mierzwę. Zależy nam na zainteresowaniu się tą dyskusją przez Czytelników i liczymy na Ich odzew.

Interesując się sprawami Diecezji nie tylko w roku jej jubileuszu, dążymy do tego, by każdy tom był wyrazem i dowodem teologii uprawianej w ścisłym związku z rzeczywistością społeczną. Podejmujemy także zagadnienia praktyczne, jeśli one — z jednej strony — mogą zainteresować czytelników oraz — z drugiej — wymagają wciągnięcia na warsztat nauki.

Dlatego w niniejszym tomie ks. St. Bista dzieli się spostrzeżeniami z prac synodalnej podkomisji kapłańskiej. Wydaje się, że są to zagadnienia żywo obchodzące naszych duchownych Czytelników, a ponadto mogą przyczynić się do wdrożenia badań naukowych. Tożsamość kapłana — wokół tego problemu krążą chyba poszukiwania referowane przez ks. Bistę.

Duchownych — ale nie tylko — Czytelników zainteresuje też z pewnością żmudna praca ks. J. Pluty, który zebrał i zestawiał publikacje teologiczne kapłanów pochodzenia górnośląskiego. Wkład ich w naukę jest większy niżby się to pozornie wydawało.

Parafii poświęcone są dwie pozycje: parafii współczesnej wstępny artykuł ks. bpa H. Bednorza, parafii w Zagłębiu Dąbrowskim na tle przemian społeczno-religijnych XIX w. artykuł ks. D. Olszewskiego.

Dostosowaniem struktur kościelnych do istniejących potrzeb zajmuje się też artykuł ks. B. Kumora. Autor omawia projekty reorganizacji struktury metropolitalnej i diecezjalnej w Polsce w latach 1918—1925. Opiera się przy tym na materiałach archiwalnych osoby bardzo w tej dziedzinie aktywnej, biskupa Siedleckiego, Henryka Przeździeckiego.

Załączyliśmy też sporządzone przez ks. St. Chrostka zestawienie ilu-

strujące rozwój podziału administracyjnego diecezji katowckiej po II wojnie światowej.

Skoro mowa o strukturach kościelnych, pozwalamy sobie zwrócić uwagę na referat ks. R. Sobańskiego, który podjął się charakterystyki katowickiego prawa partykularnego z punktu widzenia jego zbawczej funkcji. Referat ten wywołał żywą dyskusję. Głosy, które wniosły do zagadnienia nowe aspekty, względnie podniosły ciekawe problemy, zamieściliśmy również. Struktury parafialne oraz realizm prawa — to chyba najczęściej podejmowane problemy. Ponadto pytanie: czy duszpasterska orientacja prawa nie prowadzi do bierności katolików świeckich?

A tymczasem wiara — pisze o. A. Jankowski — jest dynamiczna. Wiara to przetwarzanie życia, dawanie świadectwa, dokonywanie dzieł. Proces rozwoju wiary jest nieustanną obecnością miłującego Chrystusa, który dostępny jest dla wszystkich, do których dotrze kerygmat.

Przykładem przyjęcia słów Bożych i ich wprowadzenia w życie była Maryja — i na Nią, wg ks. F. Gryglewicza, wskazuje Łk. 8, 15. O obraz Boga, którego będzie można rozpoznać w świecie i w człowieku, a przede wszystkim w Jezusie z Nazaretu, zmaga się teologia Pieta Schoonenberga. Chrystologię tego teologa przedstawia ks. A. Skowronek. Chrystus daje się bez końca, bez kalkulacji, a ludzkość powołana jest do miłości jako do szczęścia — to teza Schoonenberga.

Miłość to zaangażowanie. Jak wychować do autentycznego zaangażowania w małżeństwie, w kapłaństwie, w zakonie — tymi zagadnieniami zajmują się artykuły ks. J. Tarnowskiego.

Prezentację tomu pozwalamy sobie zakończyć zwróceniem uwagi na oparty o bogaty materiał źródłowy artykuł ks. F. Maronia o kształcie wiary na Śląsku Cieszyńskim. Obraz realizowanego chrześcijaństwa rysuje ks. Maroń pisząc o dziejach ośrodków kultu Opatrzności Bożej, Matki Boskiej, św. Mikołaja i błog. Jana Sarkandra.

Kształt dawnej pobożności ujawniają też „Materiały źródłowe”. Są to protokoły z wizytacji, jaką w niektórych parafiach dekanatu bytomskiego przeprowadził delegat biskupa krakowskiego w roku 1657, a więc tuż po potopie. Jak wyszedł Kościół z potopu — na to pytanie odpowiadają źródła.